

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars Prima. De Ivrisdictione Et Foro Competenti. Pars Secunda. De Præeinentiis & Præcedentiis

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1691

Disc. LVII. Anglonen. remissionis causæ. De concursu seu quæstione jurisdictionali inter duos Episcopos, vel Ordinatio super cognitione ejusdem causæ, seu personæ, quæ uni subjecta sit ratione ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74087](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74087)

piscopus dūarum Ecclesiarum ita unitarum, duas separatas synodos celebrat, si verò unam pro utraque convocare aut celebrare velit, non videtur id prohibendum, Quoadmodum enim deputare potest unum Vicarium generalem pro utraque, atque residendo in una, ibi subditos alterius convocare, tribunal habere, & causas cognoscere, quia quoad ipsum ambo habentur pro una, ut apud *Caualer. dec. 418. cum aliis supra in Tirasonen. jurisdi. Etionis dis. 22. & in Marianen. & Accien. benef. sub tit. de benef. ita à pari idem dicendum videtur in convocatione synodus, cum eadem militet ratio, neque aliqua dignosci videatur differentia.*

DISC. LVII.

N Oppido *Pistaccioj* Matheranen. seu Acheruntin. Diocesis Anglonen. de nocte amicitia causa associati à Clerico ejusdem loci, homicidium patrasent, porrecta contra eos quarela ex parte Uxorū viduæ & filiorum pupillorum in curia Episcopali Anglonen. curavit ista diligenter habere à curia seculari processum super corpore delicti & inditiis, deindeq; processit ad citationem contra quarelatos, ex quibus aliqui non comparentes reputati fuerunt contumaces, atque ad pœnas contumaciales condemnati, alii verò comparuerunt, & constituti, confessi sunt homicidium casuale, juxta eandem facti seriem ab ipsomet occiso coram Judice seculari in actu recognitionis corporis delicti enarratam; Et è converso Vicarius foraneus dicti loci delicti processum formavit contra solum proprium Diocesanum, ad cujus incarcerationem processit. Post notabilem verò plurium dierum decursum, Curia Archiepisc. novum processum contra omnes formavit, ac successivè prætendens à dicta Curia Episcopali sibi tanquam Judici magis competenti remitti debere acta & carcetos, eidem tanquam suffraganeæ & subditæ in forma auctoritativa & præceptiva id demandavit, Replicantibus autem Officialibus Curia Episc. parere non teneri, cum in hoc ipsa Curia Archiepiscopalis non gereret partes Metropolitanani cum Suffraganeo, exercibiles tantum in secunda instantia, & in gradu appellationis & gravaminis, sed ageretur inter duos Judices coæquales, de jurisdictione seu fori competentia quæstionem habentes à communi Superiore decidendam; Hinc proindè recurrente dicta Curia Archiepiscopali pro hujusmodi decisione ad Sacram Congregationem Episcoporum, assumptaque desuper disputatione ob aliquam facti diversitatem inter causa patronos, nulla la capta fuit resolutio, sed juxta laudabilem stylum, demandatum fuit concordari factum coram ponente, sed Curia Archiepiscopali negligente ceptum opus profecui, ita Curia Episcopalis absque decisione victoriam reportavit, atque ad causa expeditionem processit.

ANGLONEN.
REMISSIONIS CAUSÆ
PRO
EPISCOPO,
CUM

ARCHIEPISCOPO MATERANEN. SEU ACHERUNTIN.

Causa disputatus in Sac. Congregatione Episcoporum, sed non resolutus.

De concursu seu quæstione jurisdictionali inter duos Episcopos vel Ordinarios super cognitione ejusdem causæ seu personæ, quæ uni subjecta sit ratione originis vel domicilii, & alteri ratione delicti, qualis forus reputetur potentior. Et de præventionione quando intret ac sequuta dicatur, Et quid ubi concurrat mixtura plurium delinquentium diversis fori.

An personis privilegiatis competat electio fori Metropolitanani in prima instantia.

S U M M A R I U M.

- 1 *Facti series.*
- 2 *De quæstione super majori competentia inter forum delicti, & forum originis vel domicilii.*
- 3 *Distinguntur plures casus pro dicta quæstione ac auctoritatum dilucidatione.*
- 4 *Quando res respectu utriusque est integra, potentior est forus loci delicti.*
- 5 *Quando etiam in casu præventionis per alterum, adhuc potentior sit forus delicti.*
- 6 *Spontanea præsentatio non causat præventionem.*
- 7 *Quando pro præveniente sit respondendum.*
- 8 *Confessus non est remittendus.*
- 9 *Præventio realis vincit verbalem.*
- 10 *Negligentia fori potentioris ei præjudicat.*
- 11 *De materia connexionis, & ne continentia causa dividatur, an forus dignior trahat omnes.*
- 12 *Quando dicatur non adesse vera continentia.*
- 13 *Quando ille qui reperitur cum delinquente, non reputetur talis, & non sit punibilis.*
- 14 *De privilegio electionis fori an competat inter duos Judices aequales.*
- 15 *Et an detur electio fori Metropolitanani in prima instantia.*

In hac igitur unica disputatione habita in Sacra Congreg. scribentes pro Curia Archiepiscopali, cum copiosis allegationibus desumptis ex *Farin. quæst. 7. & Carleval. de judiciis tom. primo disput. 2. ex num. 801.* nimium se diffundebant in quæstione tractata per civilist. in l. prima Cod. ubi de crimine agi oporteat, & per Canonistas in cap. postulasti de foro competent. super majori competentia fori ratione delicti quàm originis vel domicilii, ita cum auctoritatum cumulo probare curando veriorē esse opinionem assistentem foro delicti utpotè digniori & magis privilegiato.

Scribens pro Curia Episcopali dicebam non bene hujusmodi quæstionem ita genericè & in abstracto tractari, ut cum aliquo æquivoco faciunt nonnulli moderni, sed procedendum esse cum casuum distinctione, qua mediante veritas melius indagatur, ac rectè conciliari possunt plures auctoritates, quæ invicem pugnantēs videntur in confuso cumulata.

Primus autem casus est, ubi Judex originis vel domicilii, sciens per eius subditum patratum esse delictum extrâ propriam ditionem & in alieno territorio, illum quem habet in posse punire intendit,

dit, ita ut quæstio non sit inter duos Judices in eadem causâ procedere volentes, ac de maiori competentia contententes juxta casum præsentis controversiæ, sed sit cum ipso reo allegante defectum potestatis Judicis procedere volentis, quod scilicet ad eum non pertineat inquirere de gestis extrâ proprium territorium, suamque ditionem; Et de hoc agunt scribentes collecti per *Farin. dicta quæst. 7. num. 19. & sequen.* receptaque videtur distinctio, an procedatur per viam accusationis, vel inquisitionis, ut primo casu ex magis communi possit, secus autem in secundo, cujus tamen quæstionis veritas maturè examinata non fuit, ut potè extrâ casum controversiæ, proindèque dicebam, auctoritates istam quæstionem percutientes ponendas esse ad partes, ac malè deduci tanquam extraneas.

Alter casus est, ubi delinquens patrato delicto in alieno territorio, revertitur ad domicilium proprium, undè iudex loci delicti, fabricata processu, requirat iudicem domicilii pro carceratione & consignatione delinquentis; Et tunc aut agitur inter iudices diversorum Principatum seu ditionum, & intrat nodosissima quæstio, super qua scribentes adèd certant, cum terè omnes, præsertim verò moderniores, ad affectionem partium potius, quam ad veritatem scripsisse videantur; Verùm & hujus quæstionis veritatem pariter examinare extraneum erat, ut potè extrâ casum, ideoque ponendæ etiam ad partes erant plures auctoritates in confuso coacervatæ, istum casum percutientes tanquam extraneæ à casu controversiæ.

Aut verò agitur inter Judices ejusdem ditionis vel Principatus, ita tamen quod solum ille loci delicti processum formaverit, Et tunc admittebam, planum ac receptum esse, Iudicem domicilii dictum alterum Iudicem eum requirentem coadjuvare teneri, atque delinquentem carcerare & remittere, sed pariter iste casus remanebat extraneus à quæstione, undè ad rem non faciebant multæ auctoritates ex *Farinac. & Carleval. ubi supra* collectæ istum percutientes.

Tertius demum est casus præcisus quæstionis, ubi uterque Iudex processum formavit, atque actus cognitionem causæ importantes gessit, undè oritur quæstio coram utriusque Superiore super fori potentioris competentia; Et tunc, quidquid inter Barones, vel alios, in quibus ratione Privilegiorum vel iurium municipalium, aliarumque circumstantiarum à juris regulis generalibus devianandum esset, seu etiam ex dispositione Juris civilis; Quatenus pertinet ad istos terminos præcisos duorum Episcoporum seu Ordinariorum Ecclesiasticorum contententium de remissione Clerici delinquentis, quis sit subditus unius ratione originis vel domicilii, alterius verò ex sola ratione loci delicti.

Aut nemo prævenit, sed delinquens cum processu est penes Iudicem sæcularem seu alium, à quo uterque remissionem petat juxta casum, de quo pun ètualiter agit *Franch. dec. 37.* & tunc juxta ibid. deducta, potior videtur forus loci delicti, pro quo fiat regula.

Aut Iudex domicilii prævenit, & habet reum in manibus, undè Iudex loci delicti illum ab eo vendicare, sibi que remitti contendat; & tunc quicquid sit de Jure civili, juxta cujus terminos loquuntur agentes de controversiis inter Barones aliosque Judices sæculares; De Jure Canonico, & Ecclesiastico, distinguendum etiam est, quod aut Iudex loci delicti de nulla negligentia imputari po-

test, præventio verò alterius Judicis est potius affectata ex parte delinquentis, & tunc pro dicto primo Iudice loci delicti respondendum est, eique reus remittendus venit juxta casum decisum per Sacram Congregationem in una Neapolitana seu *Aversana de Anno 1643.* Cum enim quidam Clericus Averfanus, patrato delicto in Civitate Neapolis, illico fugam arripendo, ob magnam vicinitatem se contulisset ad locum domicilii, atque sperando habere magis benevolam proprium Ordinarium, coram isto sponte se præsentasset, Curia verò Archiepiscopalis Neapolis cum omni diligentia processum formasset, reumque perquirere curasset, Idcirco juxta per Sacram Congregationem dicta remissio decreta fuit ad favorem Curie Neapolitanæ, cum hic Iudex fori potentioris de nulla negligentia redargui possit, Et quod magis est, præventio carcerationis erat collusiva & affectata sine processu, quinimò etiam sine notitia delicti per delinquentis spontaneam comparitionem, quæ præventionem non causat ex deductis per *Farin. dicta q. 7. sub. num. 53.*

Ubi verò Iudex domicilii, bona fide & absque collusionis, formato processu, ac ser. serv. prævenit in citatione verbali, fortius verò in reali, Et tunc dicebam probabilius pro præveniente respondendum esse, ut auctoritate *Mariani, Soccini dicto cap. postulasti de foro competenti num. 14.* & aliorum habetur apud *Franch. dicta dec. 34. num. 3. Sperell. dec. 17. num. 37.* Et hanc distinctionem firmant etiam *Abb. conf. 24. nu. 2. & per tot. lib. 1. Tobias Novius conf. 98. num. 5.* latè contrariis respondendo *Beccius conf. 93. num. 10. & 16. lib. 1. Magon. decif. Lucen. 70. num. 3. Fachin. lib. 9. controv. 21. Guazzin. ad defensionem. cap. 17. num. 32. Decian. tract. criminal. lib. 4. cap. 19. num. 14.* & cum hac distinctione solita fuit procedere Sacra Congregatio, præsertim in una *Salernitana 28. Januarii, 4. Martii, 8. Aprilis & 27. Maii. 1603.*

Fortius in hac facti specie, ex duplici circumstantia, una quod rei erant partim carcerati & confessi, ideoque confessi remissio facienda non est, ut per *Guazz. d. c. 17. nu. 32.* ac etiam quia præventio realis vincit verbalem ex deductis per *Vermigol. conf. 212.* multò magis ubi adest præventio in utraque specie reali & verbali quoad comparentem, & quoad non comparentes adest condemnatio contumacialis habens speciem factæ confessionis & realitatis.

Et altera, quia Iudex loci delicti de magna negligentia redargui poterat, dum agebatur de præventionis per dies 20. quo casu magis de plano pro altero Iudice præveniente respondendum venit *Farinac. dicta quæst. 7. num. 23. Sanfelice. dec. 68. Tondus. de prævent. tom. 2. cap. 21. num. 14.* Neque cum ignorantia excusari poterat, Tùm quia Ordinarius tenetur scire & inquirere ea quæ in sua Diocesi contingunt, *Burat. decif. 459. num. 8.* Tùm etiam quia per processum & carcerationem delicti proprii Diocesani, jam notitiam delicti habebat, undè cum tanta negligentia respectu aliorum non Diocesanos videbatur eorum punitionem neglexisse.

Magnum fundamentum constituiebant scribentes pro curia Archiepiscopali in præventionis sequuta, cum dicto Clerico proprio Diocesano, undè propterea ratione connexionis, & nè continentia causæ dividatur, inferebatur etiam quoad alios socios criminis quamvis ab alio præventos, sibi cognitionem

nitionem competere, atque istud motivum mihi inferebat difficultatem, præsertim quia hujusmodi remissio sociorum criminis non fundabatur in sola ratione connexionis, ita ut aliàs esset incompetens, sed etiam in potentiori competentia ratione loci delicti, pro quo stat regula, undè præventio dicti loci criminis influere videbatur ad totam causam, ac ad excludendam negligentiam, de qua iste iudex exculari poterat respectu non diocesanorum illic ab ejus diocesi discedentium, undè ex hoc motivo valde timebam.

Respondēbam verò scribens tanquam Advocatus, quod licet in puncto juris, & de stricta ejus censura, ratione connexionis, & ob regulam, ne continentia causæ dividatur, forus dignior trahat totam causam etiam quoad correos aliàs ejus non subditos, nihilominus hujusmodi regula in praxi locum habere solum videtur in civilibus, non autem in criminalibus, in quibus de consuetudine & praxi, quilibet cognoscit suam, atque præventio quoad proprium subditum, operativa non est quoad alios à proprio Superiore præventos, *Cravett. cons. 232. num. 1. 5. & per tot. Revit. pragmat. prima. ubi de delictorum. 42.* atque ita istius causæ occasione adhibitis diligentis competiti prædicari per Sac. Consultam, ac etiam aliquando prædicatum esse per Signaturam Justitiæ.

Præsertim verò, ac extrà difficultatem, ubi connexio non est omnimoda, & quodammodo necessaria, quia nempe à geretur de eodem puncto pariformiter omnes absque differentia percutiente, quo casu magis rigorosè intrat regula de continentia causæ non dividenda, ob inconveniens contrarietatis determinationum, quod scilicet incompatibiliter unus iudex absolvat, alter condemnet; Secus autem ubi perforatam ac circumstantiarum diversitas est talis, quod compatibiliter, unus potest à suo iudice absolvi, alter à suo condemnari, sive unus mitius, alter verò gravius puniri, ut observat *Cancer. lib. 3. variarum cap. 10. num. 100.*

Et hic erat casus præsentis controversiæ, quoniam ex confessione ejusdem occisi ut supra quæ conformis erat confessioni delinquentium, homicidium quamvis non appensatum sed casuale, patratum fuerat per clericos Anglonenses, qui scopos emiserant, clericus verò loci erat sine armis, & casualiter ibi reperiebatur associando dictos externos, amicitia & benevolentia gratia, undè propterea dici non poterat reus
13 ex deductis per *Grammat. dec. 25. numer. finali & per totum Clar. in praxi criminali. §. finali qu. 90. num. 8. Farin. quest. 96. num. 28.* idè quæ bene & compatibiliter poterant simul stare, unum esse absolvendum, alios verò condemnandos, sive unum mitius, alios gravius puniendos esse.

Dicebam quoque, in omnem eventum difficultatem tolli ob electionem fori, quam vidua & pupilli ex privilegio *legis unice Cod. quando Imperator. &c.* fecerant de illa Curia Episcopali Anglonen, dictum enim privilegium locum sibi vendicare etiam inter duos iudices æquales probabam auctoritate *Thori in compend. decisionum par. 3. verbo remissio causæ Inquisitionis fol. 79.*

Adversus hoc motivum scribentes pro Curia Archiepiscopali deducebant resolutionem Sac. Congregationis Concilii in una *Baren. de mense Apr. 2628.* per quam firmatur hujusmodi privilegio locum non esse inter forum Ordinarii & Metropolitanæ; Verum facilis erat responsio ex defectu applicationis, quoniam tam de jure communi, quam clarius ex dispositione *Sac. Conc. Trid. Sess. 24. de Reformat. cap. 20.* Metropolitanus non est iudex competens, nullamque
Card. de Luca de jurisdict. & foro compet.

habet jurisdictionem in causis primæ instantiæ, sed solum in gradu appellationis, quæ neque à quacunque provisione admittenda est, sed solum à diffinitiva, seu diffinitivæ vim habente juxta declarationes generales ejusdem Sac. Congregationis Concilii registratas apud *Quarantam in Summa Bullarii verbo Archiepiscopi auctoritas.* Undè propterea rectè dictum fuit dictum privilegium non intrare, cum illud procedat inter plures iudices æquè competentes in eadem instantia, vel quia sint plures eandem cumulativam habentes cum præventionē, vel quia unus ex una ratione, alter ex altera, ut in præsentī, vel quia sit forus Principis, qui habeat etiam facultatem procedendi in prima instantia, & concurrenti cum Ordinario; Super præmissis tamen omnibus nullum maturum ac determinatum judicium pro veritate efformari potuit, dum causæ ulteriorem disputationis progressum ut supra non habuit.

FIRMANA
M O L E N D I N I
P R O
FRANCISCO STUCCIO
C U M
PETRO MAZZOLENO

Casus disputatus in Sac. Congregatione Immunitatis & resolutus pro Stuccio.

Clericus, qui tanquam actor obtinuit rem contra laicum à manibus iudicis laici, an possit coram eodem conveniri pro ejusdem rei dimissione, vel potius sit conveniendus coram suo iudice Ecclesiastico, Et distinguuntur plures casus clerici habentis bona auctoritate iudicis laici, an coram eo conveniatur.

S U M M A R I U M.

- 1 **F** Acti series.
- 2 **F** Clericus obtinens rem à iudice laico, an coram eodem conveniatur ad eam dimittendam.
- 3 Distinguuntur plures casus.
- 4 De ratione, ob quam clericis expedit retineri opinionem civilistarum pro jurisdictione laicorum.
- 5 Etiam in casu quo cognitio causæ contra clericum pertinet ad iudicem laicum, executio non ad ipsum sed ad Ecclesiasticum pertinet.
- 6 An & quando Ecclesiasticus obtinens hereditatem vel alia bona à manibus iudicis laici, coram isto super eisdem conveniatur, præsertim qui advit hereditatem & fuit immisus ad bona hereditaria.

N

DISC.